

## Vooropleidingseisen HBO

Betekenis van gebruikte tekens en afkortingen:

+ : toegangsrecht

# : geen toegangsrecht

Een vakaanduiding betekent dat er toegangsrecht is indien aan de vakaanduiding is voldaan.

( ) : keuze uit de tussen haakjes vermelde vakken. Eén van de genoemde vakken is voldoende.

bi: biologie

ec: economie

m&o: management en organisatie

mw: maatschappijwetenschappen

mvt: moderne vreemde taal

na: natuurkunde

nlt: natuur, leven en technologie

sk: scheikunde

wi a: wiskunde A

wi b: wiskunde B

## Landbouw en natuurlijke omgeving

	Opleidingen	NT	NG	EM	CM
1.	Accountancy en agribusiness	+	+	+	wi A
2.	Bedrijfskunde en agribusiness	+	+	+	wi A
3.	Biotechnologie	+	+	#	#
4.	Bos- en natuurbeheer	+	+	+	wi A
5.	Dier- en veehouderij	+	+	#	#
6.	Diermanagement	+	+	bi	#
7.	Educatie en kennismanagement groene sector <sup>2</sup>	+	+	+	*
8.	Kust- en zeemanagement	+	+	+	wi A
9.	Laboratoriumtechniek	+	+	#	#
10.	Land- en watermanagement	+	+	#	#
11.	Milieukunde	+	+	#	#
12.	Plattelandsvernieuwing	+	+	+	wi A of ec
13.	Tropische landbouw	+	+	#	#
14.	Tuinbouw en akkerbouw	+	+	#	#
15.	Tuin- en landschapsinrichting	+	+	+	wi A
16.	Voedingsmiddelentechnologie	+	+	#	#

<sup>2</sup> opleiding tot leraar VO van de tweede graad

## Economie

	Opleidingen	NT	NG	EM	CM
1.	Accountancy	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
2.	Bedrijfseconomie	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
3.	Bedrijfskundige informatica	+	+	+	(ec of m&o) + (wi A)
4.	Bestuurskunde /overheidsmanagement	ec	ec	+	ec
5.	Boekhandel en uitgeverij	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
6.	Commerciële economie	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
7.	Communicatie	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o of mw) + (wi A)
8.	Communicatiesystemen	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o of mw) + (wi A)
9.	Facility management	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
10.	Financial services management	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
11.	Fiscale economie	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
12.	Food and business	+	+	+	(ec of m&o) + (wi A)
13.	Functiegerichte bachelor in toerisme en recreatie	#	#	#	ec of m&o
14.	Hbo-Rechten	+	+	+	+
15.	Hogere Europese beroepenopleiding	2e mvt	2e mvt	2e mvt	+
16.	Hoger hotelonderwijs <sup>1</sup>	2e mvt	2e mvt	2e mvt	ec of m&o
17.	Hoger toeristisch en recreatief onderwijs	#	#	+	ec of m&o
18.	Informatiedienstverlening en –management	+	+	+	+
19.	Integrale veiligheid	+	+	+	+
20.	Integrale veiligheidskunde	ec	ec	+	ec
21.	International business and languages	ec of m&o	ec of m&o	+	+
22.	International business and management studies	ec of m&o of 2e mvt	ec of m&o of 2e mvt	+	ec of m&o
23.	Journalistiek	+	+	+	+
24.	Kunst en economie	+	+	+	+
25.	Logistiek en economie	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
26.	Management, economie en recht	ec of m&o	ec of m&o	+	ec of mw of m&o
27.	Media and entertainment management	+	+	+	ec of mw of m&o
28.	Media, informatie en communicatie	ec	ec	+	ec
29.	Office management	2e mvt	2e mvt	2e mvt	+
30.	Oriëntaalse talen en communicatie	+	+	+	+
31.	Small business & retail management	ec of m&o	ec of m&o	+	ec of m&o
32.	Sport, management en ondernemen	+	+	+	ec of m&o
33.	Trade management Azië	ec of m&o	ec of m&o	+	ec of m&o
34.	Vastgoed en makelaardij	ec of m&o	ec of m&o	+	(ec of m&o) + (wi A)
35.	Vertaalacademie	2e mvt <sup>2</sup>	2e mvt <sup>2</sup>	2e mvt <sup>2</sup>	+
36.	Vormgeving en management	+	+	+	ec of m&o
37.	Vrijtijdsmanagement	#	#	+	ec of m&o

<sup>1</sup> voor deze opleiding gelden aanvullende eisen

<sup>2</sup> Frans of Duits verplicht indien deze taal wordt gekozen

## Gezondheidszorg

	Opleidingen	NT	NG	EM	CM
1.	Audiologie	+	+	+	+
2.	Bewegingsagogie/ psychomotorische therapie, opleiding <sup>1</sup>	+	+	+	+
3.	Ergotherapie	+	+	+	+
4.	Farmakunde	+	+	+	+
5.	Fysiotherapie	+	+	+	+
6.	Huidtherapie	+	+	+	+
7.	Kunstzinnige therapie	+	+	+	+
8.	Logopedie <sup>1</sup>	+	+	+	+
9.	Management in de zorg <sup>1</sup>	+	+	+	+
10.	Medisch beeldvormende en radiotherapeutische technieken	+	+	+	wi A
11.	Mondzorgkunde	+	+	+	+
12.	Oefentherapie Cesar	+	+	+	+
13.	Oefentherapeut Mensendieck	+	+	+	+
14.	Optometrie	+	+	+	wi A
15.	Orthoptie	+	+	+	wi A
16.	Podotherapie	+	+	+	+
17.	Sport, gezondheid en management	+	+	+	+
18.	Verpleegkunde	+	+	+	+
19.	Voeding en diëtetiek	+	+	+	+

<sup>1</sup> voor deze opleiding gelden aanvullende eisen

## Taal en cultuur

	Opleidingen	NT	NG	EM	CM
1.	Autonome beeldende kunst <sup>1</sup>	+	+	+	+
2.	Dans <sup>1</sup>	+	+	+	+
3.	Film en televisie	+	+	+	+
4.	Museologie	+	+	+	+
5.	Muziek <sup>1</sup>	+	+	+	+
6.	Theater <sup>1</sup>	+	+	+	+
7.	Vormgeving <sup>1</sup>	+	+	+	+

<sup>1</sup> voor deze opleiding gelden aanvullende eisen

## Gedrag en maatschappij

	Opleidingen	NT	NG	EM	CM
1.	Creatieve therapie <sup>1</sup>	+	+	+	+
2.	Culturele en maatschappelijke vorming	+	+	+	+
3.	Godsdienst-pastoraal werk	+	+	+	+
4.	Integrale veiligheidskunde	ec	ec	+	ec
5.	Maatschappelijk werk en dienstverlening	+	+	+	+
6.	Pedagogiek	+	+	+	+
7.	Personeel en arbeid	+	+	+	+
8.	Sociaal-juridische dienstverlening	+	+	+	+
9.	Sociaal pedagogische hulpverlening	+	+	+	+
10.	Social work	+	+	+	+
11.	Sport en bewegen <sup>1</sup>	+	+	+	+
12.	Sport en bewegingseducatie	+	+	+	+

<sup>1</sup> voor deze opleiding gelden aanvullende eisen

## Techniek

	Opleidingen	NT	NG	EM	CM
1.	Aot-techniek	+	na of nlt	#	#
2.	Aquatische ecotechnologie	+	+	#	#
3.	Autotechniek	+	na of nlt	#	#
4.	Aviation	+	na of nlt	#	#
5.	Bedrijfsmanagement mkb	+	+	+	wi A
6.	Bedrijfswiskunde	+	+	#	#
7.	Bewegingstechnologie	+	+	+	wi A
8.	Bio-informatica	+	+	+	wi A
9.	Biologie en medisch lab.onderzoek	+	+	#	#
10.	Biometrie	+	+	+	wi A
11.	Biotechnologie	+	+	#	#
12.	Bouwkunde	+	na of nlt	#	#
13.	Bouwmanagement en vastgoed	+	+	+	ec + wi A
14.	Bouwtechnische bedrijfskunde	+	na of nlt	#	#
15.	Business engineering	+	na of nlt	#	#
16.	Chemie	+	+	#	#
17.	Chemische technologie	+	+	#	#
18.	Civiele techniek	+	na of nlt	#	#
19.	Commercieel ingenieur	+	+	+	ec of wi A
20.	Communication and multimedia design	+	+	+	wi A
21.	Elektrotechniek	+	na of nlt	#	#
22.	Engineering, design and innovation	+	na of nlt	#	#
23.	Forensisch onderzoek	+	na of nlt	#	#
24.	Game architecture and design	+	+	#	#

25.	Geodesie	+	na of nlt	#	#
26.	Gezondheidszorgtechnologie	+	+	+	#
27.	Grafimediатеchnologie	+	+	+	wi A
28.	Human technology	+	+	+	wi A
29.	Hydrografie	+	na of nlt	#	#
30.	Industrieel produkt ontwerpen	+	na of nlt	#	#
31.	Industriële automatisering	+	na of nlt	#	#
32.	Informatica	+	+	+	wi A
33.	Kunst en techniek <sup>1</sup>	+	+	+	wi A
34.	Logistiek en tech. vervoerskunde	+	+	+	#
35.	Luchtvaarttechnologie	+	na of nlt	#	#
36.	Maritiem officier <sup>1</sup>	+	na of nlt	#	#
37.	Medisch ingenieur	+	+	#	#
38.	Milieukunde	+	+	#	#
39.	Netwerk infrastructuur design	+	+	+	wi A
40.	Orthopedische technologie	+	+	#	#
41.	Ruimtelijke ordening en planologie	+	+	+	#
42.	Scheepsbouwkunde	+	na of nlt	#	#
43.	Technische bedrijfskunde	+	+	+	#
44.	Technische comm. confectiekunde	+	+	+	#
45.	Technische commerciële textielkunde	+	+	+	#
46.	Technische informatica	+	+	#	#
47.	Technische natuurkunde	+	na of nlt	#	#
48.	Verkeerskunde	+	+	+	#
49.	Werktuigbouwkunde	+	na of nlt	#	#

<sup>1</sup> voor deze opleiding gelden aanvullende eisen

## Onderwijs

	Opleidingen	NT	NG	EM	CM
1.	Aardrijkskunde <sup>2</sup>	+	+	+	+
2.	Algemene economie <sup>2</sup>	ec of m&o	ec of m&o	+	ec
3.	Allochtone levende talen	+	+	+	+
4.	Pabo	+	+	+	+
5.	Beeldende kunst en vormgeving <sup>1</sup>	+	+	+	+
6.	Bedrijfseconomie <sup>2</sup>	ec of m&o	ec of m&o	+	ec
7.	Biologie <sup>2</sup>	+	+	bi	bi
8.	Bouwkunde <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
9.	Bouwtechniek <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
10.	Consumptieve techniek <sup>2</sup>	+	+	+	+
11.	Dans, docent <sup>1</sup>	+	+	+	+
12.	Drama, docent <sup>1</sup>	+	+	+	+
13.	Duits <sup>2</sup>	du	du	du	du
14.	Elektrotechniek <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
15.	Engels <sup>2</sup>	+	+	+	+
16.	Frans <sup>2</sup>	fa	fa	fa	fa
17.	Fries <sup>2</sup>	+	+	+	+

18.	Geschiedenis <sup>2</sup>	+	+	+	+
19.	Gezondheidszorg en welzijn <sup>2</sup>	+	+	+	+
20.	Godsdienst <sup>2</sup>	+	+	+	+
21.	Grafische techniek <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
22.	Inf. en communicatie technologie <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
23.	Installatietechniek <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
24.	Islam-godsdienst <sup>2</sup>	+	+	+	+
25.	Lichamelijke oefening <sup>1</sup>	+	+	+	+
26.	Maatschappijleer <sup>2</sup>	+	+	+	+
27.	Mechanische techniek <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
28.	Mens en maatschappij <sup>2</sup>	+	+	+	+
29.	Mime, opleiding tot docentschap <sup>1</sup>	+	+	+	+
30.	Motorvoertuigentechniek <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
31.	Muziek, docent <sup>1</sup>	+	+	+	+
32.	Natuurkunde <sup>2</sup>	+	na of nlt	#	#
33.	Nederlands <sup>2</sup>	+	+	+	+
34.	Nederlandse gebarentaal <sup>1, 2</sup>	+	+	+	+
35.	Omgangskunde <sup>2</sup>	+	+	+	+
36.	Opleidingskunde	+	+	+	+
37.	Pedagogiek <sup>2</sup>	+	+	+	+
38.	Scheikunde <sup>2</sup>	+	+	#	#
39.	Spaans <sup>2</sup>	+	+	+	+
40.	Techniek <sup>2</sup>	+	+	#	#
41.	Turks <sup>1,2</sup>	+	+	+	+
42.	Verpleegkunde <sup>1,2</sup>	+	+	+	+
43.	Verzorging/ huishoudkunde <sup>2</sup>	+	+	+	+
44.	Verzorging/ gezondheidskunde <sup>2</sup>	+	+	+	+
45.	Werktuigbouwkunde <sup>2</sup>	+	+	+	wi A
46.	Wiskunde <sup>2</sup>	+	+	#	#

<sup>1</sup> voor deze opleiding gelden aanvullende eisen